

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 maja 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Wiak (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Marek Dobrowolski

SSN Janusz Niczyporuk

w sprawie z odwołania B. H.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa Nr [...] z dnia 7 września 2023 r.
w przedmiocie ponownego rozpatrzenia sprawy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 21 maja 2024 r.,

oddala odwołanie.

Marek Dobrowolski Krzysztof Wiak Janusz Niczyporuk

UZASADNIENIE

Krajowa Rada Sądownictwa (dalej: „KRS” lub „Rada”) uchwałą nr [...] 23 czerwca 2022 r. odmówiła przeniesienia sędzi Sądu Okręgowego we Wrocławiu B. H. (dalej: „odwołująca się”) w stan spoczynku. Odwołująca się wniosła o ponowne rozpatrzenie sprawy zakończonej powyższą uchwałą, wskazując, że w sprawie wystąpiły nowe okoliczności. W jej ocenie, Radzie nie był znany fakt, że sprzeciw od orzeczenia lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z 11 marca 2022

r. o uznaniu jej za trwale niezdolną do pełnienia funkcji sędziego z powodu choroby lub utraty sił został wniesiony przez osobę nieuprawnioną, tj. Prezesa Sądu Okręgowego we Wrocławiu, a nie Kolegium tego Sądu, co skutkowało tym, że uchwała Rady nr [...] jest sprzeczna z prawem.

Uchwałą nr [...] z 7 września 2023 r. w przedmiocie ponownego rozpatrzenia sprawy Rada nie uwzględniła wniosku odwołującej się o ponowne rozpatrzenie sprawy zakończonej uchwałą KRS nr [...] z 23 czerwca 2022 r. w przedmiocie przeniesienia w stan spoczynku. W uzasadnieniu uchwały wskazano, że w sprawie nie zachodzą nowe okoliczności w rozumieniu art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (tekst jedn. Dz.U. 2021, poz. 269, dalej: „u.KRS”), a tym samym nie występują podstawy do ponownego rozpatrzenia niniejszej sprawy.

Zdaniem KRS, nie ulega wątpliwości, że Kolegium Sądu Okręgowego we Wrocławiu skutecznie złożyło – rękoma Prezesa Sądu Okręgowego we Wrocławiu – sprzeciw od orzeczenia lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we Wrocławiu z 11 marca 2022 r. do Komisji Lekarskiej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. W treści uchwały podjętej 31 marca 2022 r. podano bowiem, że „Kolegium w głosowaniu jawnym, jednogłośnie (9 głosów TAK), podjęło uchwałę o wniesieniu sprzeciwu od orzeczenia lekarza orzecznika ZUS z dnia 11.03.2022 r. stwierdzającego niezdolność do pełnienia obowiązków sędziego Sądu Okręgowego we Wrocławiu Pani B. H., powierzając podpisanie sprzeciwu Przewodniczącemu Kolegium”.

Pismem z 15 listopada 2023 r. odwołująca się złożyła odwołanie od powyższej uchwały KRS, zaskarżając je w całości. Odwołująca się zarzuciła:

1. nierozpoznanie jej wniosku wskutek zaniechania ustalenia i stwierdzenia w uzasadnieniu zaskarżonej uchwały czy KRS w chwili podejmowania uchwały nr [...] znana była okoliczność, że Kolegium Sądu Okręgowego we Wrocławiu 31 marca 2022 r. nie podjęło uchwały odpowiadającej treści sprzeciwu wniesionego za to Kolegium – od wydanego w stosunku do odwołującej się orzeczenia lekarza orzecznika ZUS (nr akt [...]) z 11 marca 2022 r. stwierdzającego, że jest ona trwale niezdolna do pełnienia

- obowiązków sędziego z powodu choroby lub utraty sił, faktycznie przez nieuprawnionego do tego Prezesa Sądu Okręgowego we Wrocławiu;
2. niewyjaśnienie jakimi, poza wnioskiem o przeniesienie w stan spoczynku, dokumentami dysponowała KRS przed i w chwili podejmowania uchwały nr [...] w dniu 23 czerwca 2022 r.;
 3. niewyjaśnienie czy treść uchwały Kolegium Sądu Okręgowego we Wrocławiu z 31 marca 2022 r. podjęta w przedmiocie uznania odwołującej się orzeczeniem z 11 marca 2022 r. przez lekarza orzecznika ZUS za trwale niezdolną do pełnienia obowiązków sędziego z powodu choroby lub utraty sił, znajdowała się wśród dokumentów, jakimi dysponowała Rada przed i w chwili podjęcia uchwały nr [...] w dniu 23 czerwca 2022 r.;
 4. niewyjaśnienie czy treść sprzeciwu sporządzonego za Kolegium Sądu Okręgowego we Wrocławiu przez Prezesa tego Sądu od orzeczenia z 11 marca 2022 r. lekarza orzecznika ZUS uznającego odwołującą się za trwale niezdolną do pełnienia obowiązków sędziego z powodu choroby lub utraty sił znajdowała się wśród dokumentów, jakimi dysponowała Rada przed i w chwili podjęcia uchwały nr [...] w dniu 23 czerwca 2022 r.;
 5. nieprawidłową wykładnię przepisu art. 45 ust. 1 u.KRS, a w jej skutek oczywiście błędne utożsamienie przez KRS jej nadal negatywnego stanowiska wobec wniosku odwołującej się o przeniesienie w stan spoczynku wyrażonego w uchwale nr [...] z 23 czerwca 2022 r. z brakiem nowych okoliczności sprawy, tj. że takowe nie występują, przy jednoczesnym nieuprawnionym zaniechaniu wyjaśnienia kluczowych dla tej kwestii faktów, tj. jakimi dokumentami dysponowała Rada przed i w chwili podjęcia uchwały nr [...] w dniu 23 czerwca 2022 r. w przedmiocie wniosku odwołującej się o przeniesienie w stan spoczynku i czy w związku z tym znane były jej treść uchwały Kolegium Sądu Okręgowego we Wrocławiu z 31 marca 2022 r. i treść sprzeciwu od orzeczenia lekarza orzecznika ZUS;
 6. rozważenie, podniesionych przez odwołującą się, jako uprzednio nieznanych KRS okoliczności dotyczących uchwały Kolegium Sądu Okręgowego we Wrocławiu z 31 marca 2022 r. i sprzeciwu od orzeczenia lekarza orzecznika ZUS z 11 marca 2022 r. uznającego odwołującą się za trwale

niezdolną do pełnienia obowiązków sędziego z powodu choroby lub utraty sił, mimo jednoczesnego stwierdzenia przez Radę, że takie nowe okoliczności w sprawie podjętej uprzednio uchwały nr [...] z 23 czerwca 2022 r. nie zachodzą, co czyni uchwałę nr [...] z 7 września 2023 r. wewnątrznie sprzeczną;

7. rażąco nieprawidłową wykładnię art. 30 § 2 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (tekst jedn. Dz.U. 2024, poz. 334, dalej: „p.u.s.p.”) w zw. z art. 28 § 4 p.u.s.p., który wyraźnie, jednoznacznie i kategorycznie stanowi, że kolegium sądu okręgowego może wypowiadać się wyłącznie w formie uchwały podjętej w określony ustawą sposób, okolicznościach i przedmiocie, i przyjęcie przez Radę w zaskarżonej uchwale nr [...] z 7 września 2023 r. wbrew treści tego przepisu, że za kolegium sądu okręgowego może wypowiadać się jego prezes;
8. rażąco nieprawidłową wykładnię przepisu art. 30 § 2 p.u.s.p. w zw. z art. 28 § 4 p.u.s.p., który wyraźnie, jednoznacznie i kategorycznie stanowi, że kolegium sądu okręgowego może wypowiadać się wyłącznie w formie uchwały podjętej w określony ustawą sposób, okolicznościach i przedmiocie, i przyjęcie przez KRS w zaskarżonej uchwale nr [...] z 7 września 2023 r. wbrew treści tego przepisu treści, że kolegium sądu okręgowego może upoważnić prezesa tego sądu do podjęcia za to kolegium uchwały;
9. rażąco nieprawidłową wykładnię przepisu art. 30 § 2 p.u.s.p. w zw. z art. 28 § 4 p.u.s.p., który wyraźnie, jednoznacznie i kategorycznie stanowi, że kolegium sądu okręgowego może wypowiadać się wyłącznie w formie uchwały podjętej w określony ustawą sposób, okolicznościach i przedmiocie, i przyjęcie przez KRS w zaskarżonej uchwale nr [...] z 7 września 2023 r., wbrew treści tego przepisu, że kolegium sądu okręgowego może złożyć sprzeciw od orzeczenia lekarza orzecznika ZUS w nieznanym tej ani innej ustawie sposób, tj. „rękoma” prezesa Sądu Okręgowego we Wrocławiu;
10. rażąco sprzeczne z zasadami logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego uznanie przez KRS, że uchwała Kolegium Sądu Okręgowego we Wrocławiu z 31 marca 2022 r. wyraża sprzeciw od orzeczenia lekarza orzecznika ZUS z 11 marca 2022 r. uznającego odwołującą się za trwale

niezdolną do pełnienia obowiązków sędziego z powodu choroby lub utraty sił, odpowiadający treści sprzeciwu z 31 marca 2022 r. w całości sporządzonego i podpisanego przez Prezesa Sądu Okręgowego we Wrocławiu;

11. rażąco sprzeczne z zasadami logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego uznanie przez KRS, że sprzeciw od orzeczenia lekarza orzecznika ZUS z 11 marca 2022 r. uznającego odwołującą się za trwale niezdolną do pełnienia obowiązków sędziego z powodu choroby lub utraty sił w całości sporządzony przez prezesa Sądu Okręgowego we Wrocławiu został wniesiony przez Kolegium Sądu Okręgowego we Wrocławiu;
12. rażąco sprzeczne z zasadami logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego uznanie przez KRS, że treść uchwały, jako wypowiedzi organu kolegiального, może być poza trybem właściwym dla podjęcia takiej uchwały uzupełniana wypowiedziami innego niż ten organ kolegialny podmiotu;
13. nieuzasadnione pominięcie oczywistej w okolicznościach niniejszej sprawy i treści przepisu art. 30 § 2 p.u.s.p. w zw. z art. 28 § 4 p.u.s.p. konstatacji, że gdyby istotnie Kolegium Sądu Okręgowego we Wrocławiu wyraziło sprzeciw od orzeczenia lekarza orzecznika ZUS z 11 marca 2022 r. uznającego odwołującą się za trwale niezdolną do pełnienia obowiązków sędziego z powodu choroby lub utraty sił, to jego wniesienie wymagałoby jedynie przesłania treści uchwały obejmującej sprzeciw do ZUS i nie istniałaby potrzeba upoważniania Prezesa Sądu Okręgowego we Wrocławiu do wniesienia sprzeciwu i jego podpisania;
14. nieuzasadnione pominięcie utrwalonego w doktrynie i judykaturze stanowiska wykluczającego możliwość zastępowania czy uzupełniania treści uchwał organów kolegialnych wypowiedziami innych niż te organy podmiotów, a w konsekwencji wynikającej z ich właściwości i natury, niemożności podjęcia uchwały organu kolegiального przez przedstawiciela tego organu (art. 95 § 1 k.c.).

Odwołująca się wniosła o uchylenie zaskarżonej uchwały w całości i przekazanie sprawy Radzie do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Odwołanie jest niezasadne i zasługuje na oddalenie.

Zgodnie z art. 45 ust. 1 u.KRS, w przypadku ujawnienia nowych okoliczności Rada może z urzędu lub na wniosek uczestnika postępowania ponownie rozpatrzyć sprawę.

W niniejszej sprawie postępowanie zostało zainicjowane wnioskiem odwołującej się.

Pomimo że odwołująca się przywołała w sumie 14 zarzutów, to ich istota sprowadza się do tego, że odmawiając ponownego rozpatrzenia sprawy, KRS nie odniosła się do dokumentacji pozwalającej na zweryfikowanie prawidłowości podjęcia uchwały przez Kolegium Sądu Okręgowego we Wrocławiu. Według odwołującej się, Rada zaniechała ustalenia istotnych okoliczności podjęcia uchwały z 31 marca 2022 r. przez Kolegium Sądu Okręgowego we Wrocławiu, bowiem nie wyjaśniła czy podejmując uchwałę nr [...] z 23 czerwca 2022 r. KRS dysponowała treścią sprzeciwu od orzeczenia lekarza orzecznika ZUS z 11 marca 2022 r.

Na wstępie należy podkreślić, że rozpoznając niniejszą sprawę Sąd Najwyższy jest związany dyspozycją przepisu art. 45 ust. 1 u.KRS. Poza jego kognicją pozostaje w tym przypadku badanie merytoryczne treści uchwały KRS nr [...] z 23 czerwca 2022 r. w przedmiocie zasadności odmówienia odwołującej się przeniesienia w stan spoczynku. Odwołująca się miała prawo odwołać się od powyższej uchwały do Sądu Najwyższego, o czym została pouczona, lecz z prawa tego nie skorzystała. Był to adekwatny środek prawny, w ramach którego Sąd Najwyższy byłby uprawniony do zbadania ewentualnych nieprawidłowości w zakresie naruszenia przepisów mających zastosowanie przy podejmowaniu uchwały przez Kolegium Sądu Okręgowego we Wrocławiu. Złożenie wniosku do KRS o ponowne rozpatrzenie sprawy, a następnie odwołania od uchwały, w której go odmówiono, nie może zastępować trybu odwoławczego, który przewidziano na gruncie art. 73 p.u.s.p. W niniejszym postępowaniu Sąd Najwyższy pozostaje zatem uprawniony jedynie do weryfikacji, czy w sprawie zaszły nowe okoliczności, które Rada bezprawnie pominęła.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że „[n]owe okoliczności”, o jakich stanowi art. 45 ust. 1 u.KRS, to zarówno te, które istniały w trakcie poprzedniego rozpoznawania sprawy, lecz nie były znane Radzie i uczestnikom postępowania, jak i okoliczności zaistniałe już po zakończeniu postępowania, a dotyczące istoty sprawy i mogące mieć wpływ na sposób jej rozstrzygnięcia. Nie ulega wątpliwości, że Rada powinna analizować tego rodzaju przesłanki w powiązaniu z tymi, które znała wcześniej. Tylko na tej podstawie jest bowiem w stanie zweryfikować, czy przesłanki powołane jako "nowe" mają faktycznie charakter nowości ("nowych okoliczności"), jak również jakie mają one znaczenie (czy są istotne) w kontekście ponownego rozpatrzenia sprawy” (wyrok Sądu Najwyższego z 22 marca 2023 r., I NKRS 53/22; zob. także wyrok Sądu Najwyższego z 6 kwietnia 2022 r., I NKRS 19/22).

Odnosząc powyższą wykładnię do istot zarzutów odwołującej się należy, po pierwsze, stwierdzić, że KRS nie jest zobowiązana do dokładnego opisywania w treści uchwały wszystkich przeprowadzonych przez siebie czynności oraz wyciszania kompletu dokumentów, na podstawie których wydała daną uchwałę. Brak informacji w uzasadnieniu uchwały o wszystkich dokumentach, jakimi dysponowała Rada, nie może zostać potraktowany jako świadczący o nieznajomości pewnych okoliczności sprawy. Po drugie, formułując powyższe zarzuty, odwołująca się nie wykazała *de facto* nieuwzględnienia nowych okoliczności sprawy, lecz jedynie sugerowała, że Rada nie wiedziała, że sprzeciw od orzeczenia lekarza orzecznika ZUS został – według odwołującej się – sporządzony i podpisany przez Prezesa Sądu Okręgowego we Wrocławiu. Tymczasem z treści uchwały wynika, że KRS dokonała wersyfikacji tego zarzutu. Rada stwierdziła bowiem, że „po analizie zgromadzonej dokumentacji (...) w prawie nie zachodzą nowe okoliczności w rozumieniu art. 45 ust. 1 ustawy o KRS” (...), bowiem „Kolegium Sądu Okręgowego we Wrocławiu skutecznie złożyło – rękoma Prezesa Sądu Okręgowego we Wrocławiu – sprzeciw od orzeczenia Lekarza Orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we Wrocławiu z dnia 11 marca 2022 r. (nr akt [...]) do Komisji Lekarskiej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych” (s. 3 uchwały KRS nr [...] z 7 września 2023 r.).

Istota pozostałych zarzutów nie odpowiada w ogóle pojęciu „nowych okoliczności”, o których mowa w art. 45 u.KRS.

Niezależnie od powołanych wyżej motywów rozstrzygnięcia Sąd Najwyższy zauważa, że w dokumentacji Rady dotyczącej rozpoznania wniosku odwołującej się o przeniesienie w stan spoczynku, znajduje się kopia sprzeciwu od orzeczenia lekarza orzecznika ZUS, podpisana przez SSO W. Ł. – Prezesa Sądu Okręgowego we Wrocławiu jako Przewodniczącego Kolegium Sądu Okręgowego we Wrocławiu z upoważnienia Kolegium. Załączono również wyciąg z protokołu posiedzenia tego kolegium, przeprowadzonego w trybie zdalnym (wideokonferencja w dniu 31 marca 2022 r.), w którym wskazano, że „Kolegium w głosowaniu jawnym, jednogłośnie (9 głosów TAK), podjęło uchwałę o wniesieniu sprzeciwu od orzeczenia lekarza orzecznika ZUS z dnia 11.03.2022 r. stwierdzającego niezdolność do pełnienia obowiązków sędziego Sądu Okręgowego we Wrocławiu Pani B. H., powierzając podpisanie sprzeciwu Przewodniczącemu Kolegium”.

Z tych względów Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 44 ust. 3 u.KRS, orzekł jak w sentencji.

Marek Dobrowolski Krzysztof Wiak Janusz Niczyporuk

[SOP]

[ms]